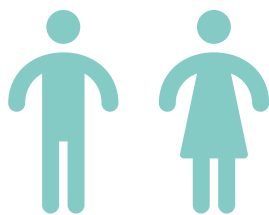

262

Intervjuisana
migranata

82%

Muškaraca

18%

Žena

77%

se kretalo
peške kroz
Srbiju

39%

je putovalo
autobusom

49%

je putovalo i
taksijem

*moguće više odgovora

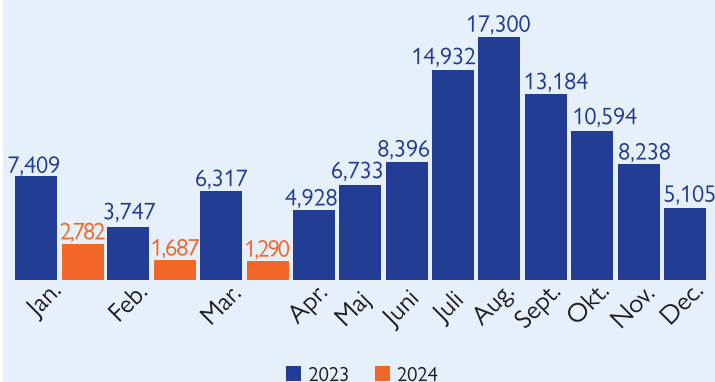

1,290

KIRS evidentirao u
martu 2024. g.

Ovaj izveštaj pruža uvid u profile, iskustva i putovanja migranata koji prolaze kroz Republiku Srbiju. Podaci su prikupljeni od 1. do 31. marta 2024. godine u saradnji sa Komesarijatom za izbeglice i migracije Republike Srbije (Komesarijat). Uzorak čine 262 intervjuisana migranta u Centrima za azil (AC) Sjenica, (AC) Tutin, (AC) Krnjača, (AC) Obrenovac i Prihvatnom centru (PC) Bujanovac, PC Pirot, PC Preševo, PC Bosilegrad širom zemlje.

U februaru 2024. KIRS je prijavio ukupno 1.687 evidentiranih migranata. U martu 2024. ukupan broj evidentiranih migranata od strane KIRS je 1.290.

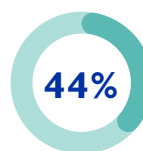
NAJVAŽNIJI ZAKLJUČCI

- Broj migranata evidentiranih od strane Komesarijata smanjen je u martu za 24 procenta.
- Migranti preusmeravaju svoja putovanja kroz Severnu Makedoniju. Dolasci iz Bugarske u martu su nastavili da opadaju (za 3%), dok je Severna Makedonija porasla za tri posto.
- Prijavljene stope krijumčarenja pri prelasku granice porasle su u martu na 42 posto, što je povećanje od sedam posto u odnosu na februar.
- Prijavljena cena pomoći pri prelasku za mart otkrio je pad cene za ulazak iz Bugarske za 200 evra u proseku, te povećanje cena za ulazak iz Severne Makedonije za 100 evra u proseku.
- U martu 2024. žene su činile 18 posto uzorka, što je povećanje od 13 posto u odnosu na februar.

PROFILI

U martu 2024., tri najbrojnije nacionalnosti su uglavnom bile kao i u februaru. Broj Sirijskih državljana ostao je konsistentan, dok je broj Avganistanskih državljana smanjen za 11 posto u martu. Državljeni Maroka činili su sedam posto uzorka, u skladu sa februarom.

U martu je došlo do povećanja broja ispitanica od trinaest posrto; žene su činile 18 posto uzorka, dok su muškarci činili 82 posto.

Sirijska Arapska
Republika

Afganistan

Maroko

Slika 1: Tri zemlje porekla najvećeg broja migranata (n=262)

Većina ispitanika je izjavila da je završila osnovno (39%) ili niže srednje (34%) obrazovanje. Šest posto ima univerzitetske diplome, što je dvostruko više nego u februaru.

61%
Neoženjen/
neudata

37%
U braku

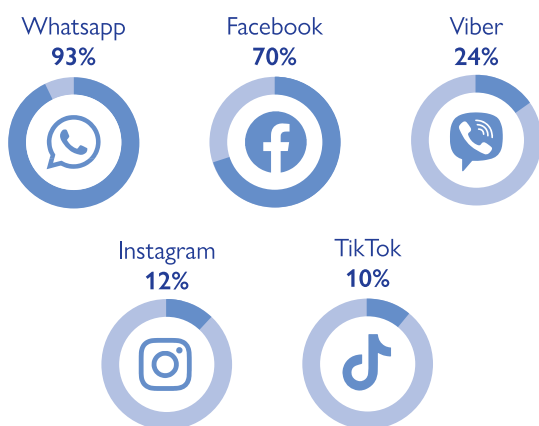

2%
Udovac/
udovica

Slika 2: Bračno stanje (n=262)

PUTOVANJA

Bugarska (33%) i Severna Makedonija (56%) ostaju glavne ulazne tačke u Srbiju. Troje ispitanika, državljanina Turske, prijavilo je ulazak avionom. U februaru su ulasci iz Bugarske pali za skoro polovinu, dok su se ulasci iz Severne Makedonije skoro udvostručili. Ovaj trend se nastavio jer su ulasci iz Bugarske pali za još tri posto, dok su iz Severne Makedonije porasli za tri posto u martu 2024. Na pitanje o sledećoj nameravanoj destinaciji, 73 posto je odgovorilo da je to Bosna i Hercegovina. Devet posto je izrazilo nameru da uđe u Mađarsku, dok četiri posto želi direktno ući u Hrvatsku; tri posto manje u odnosu na februar.

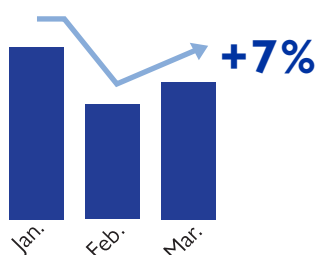
Slika 3: Najčešće pominjane platforme koje migranti koriste za planiranje puta (mogući višestruki odgovori) (n=262)

TREND OVI PRELASKA GRANICE

Na pitanje da li su koristili usluge krijumčara pri prelasku granice, 42 posto ispitanika je odgovorilo da jesu, što je sedam posto više u odnosu na februar. Razgovori sa ispitanicima otkrivaju da prelazak granice u Srbiju postaje sve veći izazov i da je korišćenje pomoći prilikom prelaska granice dobro organizovano, što sugeriše da bi ova praksa mogla biti rasprostranjenija nego što pokazuju podaci pojedinačnih anketa.

U februaru je više od polovine (58%) ispitanika koji su ušli iz Bugarske izjavilo da su imali pomoć pri prelasku granice, dok je 22 posto izjavilo da je koristilo pomoć za ulazak iz Severne Makedonije. Za ulaske iz obe zemlje prijavljeno korišćenje pomoći povećalo se za pet posto.

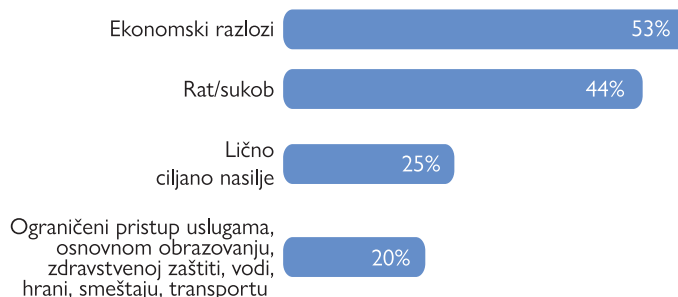
Ispitanici koji su potvrdili da su imali pomoć i koji su naveli cenu, u proseku su plaćali 1.000 evra. Osim toga, iz Bugarske su u proseku plaćali 1.100 evra za takvu pomoć, 200 evra manje nego u februaru, a 700 evra iz Severne Makedonije, 100 evra više nego u februaru.

Slika 4: Navedene cene za pomoć pri prelasku granice (n=262)

Trideset tri posto ispitanika izjavilo je da su barem jednom pokušali i nisu uspeli preći granicu. Od onih ispitanika koji su izjavili da su pokušali i nisu uspeli preći granicu, 70% je vraćeno od strane vlasti, dok je 20% kao razlog navelo zatvaranje rute (10% je navelo ostalo). U martu je većina pokušala preći u Bosnu i Hercegovinu, gde su vlasti vratile 70 posto. Ovo bi potencijalno moglo ukazivati na povećanje granične sigurnosti BiH.

RAZLOZI ZA ODLAZAK

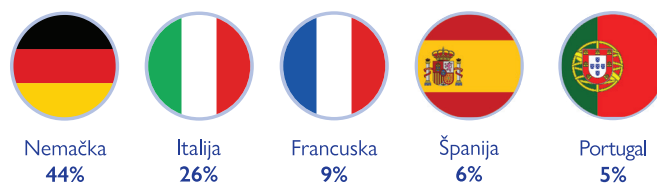
Slika 5: Razlog za odlazak iz zemlje porekla (n=262)
(Ispitanici mogu odabrati više od jednog odgovora na određena pitanja)

Od anketiranih, 36 posto je izjavilo da su boravili u tranzitnoj zemlji duže od godinu dana. Turska je i dalje najčešće pominjana zemlja (66%), a sledi je Grčka (27%). Međutim, u martu je Turska navedena za osam posto manje, dok je zabeležen porast od deset posto ispitanika koji su izjavili da su u Grčkoj ostali duže od godinu dana.

Turska je glavna lokacija odakle migranti odlaze na Zapadni Balkan i zemlja je u kojoj se migranti duže zadržavaju. Državljanima Sirijske Arapske Republike (55%) i dalje ostaju najbrojnija nacionalnost koja odlazi iz Turske, a potom slede državljani Pakistana (21%).

ZEMLJE NAMERAVANOG ODREDIŠTA

Slika 6 ispod daje procentualni prikaz vodećih pet zemalja nameravanog odredišta:

Slika 6: Vodećih pet zemalja odredišta koje su naveli migranti. (n=262)

Nemačku su najčešće navodili državljani Sirijske Arapske Republike (70%), Avganistana (55%) i Turske (93%). Osamdeset osam posto Pakistanskih državljanina navelo je Italiju. Francuska je bila glavno odredište za više od polovine (55%) državljanina Burundija i više od jedne trećine (36%) državljanina Indije. Gotovo trećina (29%) državljanina Bangladeša i više od jedne trećine (35%) Marokanskih državljanina bili su na putu za Španiju. Državljanima Bangladeša (29%) i Nepala (20%) naveli su Portugal.

SPECIJALNI FOKUS – INFORMISANOST TOKOM PUTOVANJA

Da bi se putovanja, iskustva i kompleksne potrebe migranata u pokretu stavio u odgovarajući kontekst, pored toga što prikuplja kvantitativne podatke, IOM i Komeserijat svakog meseca sprovode grupne intervjue sa određenim grupama migranata. Ovaj odeljak ima za cilj ponuditi kontekst za kvantitativne podatke. Ne tvrdi se da je reprezentativan, ali prikazuje jedno od mnogih mogućih iskustava pojedinaca i grupa koje se kreću kroz Srbiju. IOM i Komeserijat su u martu uradili intervjue sa devet migranata iz Avganistana i Islamske Republike Iran, smeštenih u PC Preševo. Cilj ovog odeljka je da se istraži da li migranti koji prolaze kroz Srbiju poseduju informacije o ovim uslugama, kako stižu takva znanja i da li su ikada koristili prava i usluge koje im se nude.

- Duga i iscrpljujuća putovanja migranata često su puna teškoća, opasnosti i straha. Migranti često nisu svesni i nemaju informacije o nizu usluga koje pružaju i zemlja domaćin i razne lokalne i međunarodne organizacije.
- U Srbiji su mnoge ranije korišćene rute postale neprohodne zbog skorašnjeg povećanja broja graničnih patrola i policijskih mera, što je migrante navelo da u skladu sa tim prilagode svoje planove putovanja. Sagovornici su otkrili da nisu bili svesni nedavnog povećanja graničnih patrola. U Srbiju su ušli preko Bugarske pomoć krijumčara.
- Učesnici su naveli da su svoje putovanje planirali na osnovu saveta prijatelja i porodice koji su prethodno prošli taj put i uspešno stigli do Zapadne Evrope. Oni su istakli da se oslanjaju na svakodnevnu komunikaciju sa tim mrežama, izražavajući nedostatak pristupa daljim informacijama kao i to da se, tokom svog teškog putovanja, oslanjaju na nadu. Najčešći način dobijanja ili deljenja informacija je jednostavno putem WhatsApp ili Messenger grupa s drugim putujućim migrantima. Pojasnili su da razlog zašto se ne oslanjaju na detaljno istraživanje dostupnih usluga i zaštite u svakoj od zemalja leži u njihovoj nameri da provedu što manje vremena u tranzitnim zemljama. Intervjuisani migranti su naveli da prvenstveno istražuju zakone o imigraciji u svojim odabranim destinacijama. Njihova glavna briga je da dobiju azil i da se spoje sa porodicom. Čak i kada je reč o pribavljanju tih informacija, oni se oslanjaju na rodbinu u inostranstvu.
- Migranti su objasnili da nisu pokušali da saznaju da li je neka od tranzitnih zemalja nudila smeštaj u centrima ili bilo koju drugu specifičnu uslugu za migrante. Takođe su podelili uverenje da ne nude sve tranzitne zemlje posebne usluge koje imaju za cilj da im olakšaju teška putovanja. Ova intervjuisana grupa je izjavila da je Srbija bila prva tranzitna lokacija gde su ušli u smeštaj u centar za migrante i da im je ponuđena pomoć od zvaničnih vlasti i međunarodnih organizacija. Otkrili su da su im po dolasku u centar, Komeserijat, IOM i UNHCR obezbedili informativnu sesiju o smeštaju i raspoloživim resursima. Nameravali su da zastanu u Srbiji i odmire se, pre nego što nastave put ka Zapadnoj Evropi.

METODOLOGIJA

U ovom izveštaju se koristi više izvora i više metoda pristupa sa ciljem davanja uvida u profile, iskustva, potrebe, uzorke kretanja i namere migranata koji prolaze kroz Srbiju.

Ankete sa migrantima

Upitnik se sprovodi preko Kobo Toolbox-a i prikuplja informacije o starosti, polu i državljanstvu ispitanika, informacije o njihovim putovanjima u Srbiju, informacije o registraciji i modalitetima kretanja unutar zemlje. Anketa je anonimna, dobrovoljna i ispitanici ne primaju naknadu za učešće. Ispitanici mogu odlučiti da ne odgovore ni na jedno pitanje i mogu povući svoj pristanak u svakom trenutku.

Neke informacije koje služe kao kontekst ili objašnjenje za određene koncepte ili trendove se ponavljaju u svakom izveštaju, jer je važno da novi čitaoci budu u stanju da razumeju informacije.

Podaci su prikupljeni od 1. do 31. marta 2024. godine u PC/AC (AC Sjenica, AC Tutin, AC Krnjača, AC Obrenovac, PC Bujanovac, PC Pirot, PC Preševo, PC Bosilegrad).

Intervjui sa ključnim informatorima

Ključni informatori mogu pomoći u prikupljanju informacija o načinu funkcionisanja mobilnosti migranata. Svrha razgovora sa ključnim informatorima je da se pruži kontekst za kvantitativne podatke prikupljene anketom.

Intervjui sa posebnim fokusom – grupni intervjui

Grupni intervjui se vode sa migrantima unutar prihvatnih centara, a vodi ih osoblje IOM-a i Komesarijata koje je obučeno za vođenje kvalitativnih diskusija u fokus grupama sa ugroženim populacijama. Komesarijat je uvek prisutan u centrima. Informacije nisu reprezentativne i nije im namera da služe donošenju opštih zaključaka o migracijama niti o svim migrantima u Srbiji.

OGRANIČENJA

Prikupljanje podataka se vrši u kontekstu sledećih ograničenja:

1. Ovi podaci se zasnivaju na praktičnom uzorku migranata na lokacijama istraživanja tokom naznačenog vremenskog okvira i stoga se ne mogu generalizovati za širu populaciju migranata u Srbiji, ili bilo gde drugde.
2. Prikupljanje podataka je ograničeno na PC i AC; stoga se podaci ne prikupljaju izvan okruženja centara. Ulazna mesta, autobuske stanice i železničke pruge su poznate lokacije kretanja migranata, međutim, u Srbiji IOM i Komesarijat ne prikupljaju podatke na tim lokacijama.